

ONBEHOORLIJK bestuur. Misbruik en verkwisting van voor patiëntenzorg bestemd overheidsgeld. Patiënten die daardoor op wachtlijsten in de kou staan. En de bestuurlijke top van het ziekenhuis die tientallen miljoenen op de bank heeft staan voor 'leuke prestigeprojecten' en eigenbelang. Dat gevoegd bij het deze week bekend geworden grootschalige gesjoemel met awbz-gelden door ziekenhuizen, maakt dat hartchirurg dr. O. Penn zich niet langer een eenzame klokkenluider voelt. Deze week verscheen zijn boek 'Hartverscheurend', over jarenlange bestuurlijke en financiële wantoestanden in het Academisch Ziekenhuis Maastricht. 'Een parlementaire enquête naar wangedrag van ziekenhuisbestuurders, die overal in de ziekenhuiswereld in allerlei vormen voorkomen, zou zéér op zijn plaats zijn.'

Hartchirurg Olaf Penn hekelt managers die goed voor zichzelf zorgen, maar patiënten vergeten

'ZIEKENHUIZEN DOODZIEK'

'Parlementaire enquête naar gesjoemel met geld is gewenst'

door RENÉ STEENHORST

EINDHOVEN/MAASTRICHT, zaterdag

Hartchirurg Olaf Penn kan er nog altijd niet over uit: zuiver en alleen omdat de toenmalige raad van bestuur van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) zwaar de schurft aan hem had, werd bijna een miljoen gulden besteed aan juridische procedures om hem te wippen.

Tegen elke prijs wilde de dagelijkse leiding van het universiteitsziekenhuis af van de bezielde, hardwerkende chirurg, die in haar ogen te veel eisen en verlangens had om, geheel volgens zijn opdracht, een hoogwaardige afdeling voor hartchirurgie op te zetten. Penn wilde het beste, het allerbeste. 'Een hartchirurgische afdeling met alles erop en eraan.' Waar, normaal gesproken, van omarming en aanmoediging sprake zou behoren te zijn bij zo veel geestdrift, kreeg hij slechts ontmoediging en afgunst over zich heen.

Directie en raad van bestuur waren helemaal niet bezig met de belangen van patiënten, stelt Penn. 'Ik zei wel eens tegen ze dat ze in een 'ziekenhuis' werkten: een huis voor zieken, niet voor gezonden. Ze waren echt alleen maar met zichzelf bezig. Met hun positie op het pluche, hun verknochtheid daaraan. Met hun lease-auto's en luxe inrichtingen van hun eigen kantoren.' Daardoor liepen de wegen niet parallel en werd Penn als te eigenzinnig en te lastig ervaren. Dus moest hij weg, hetgeen uiteindelijk na jaren lukte...

'Het AZM heeft voor het inzetten van advocaten tegen mij overheidsgeld gebruikt dat voor patiëntenzorg bestemd was. Geld uit de pot Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (awbz), geld van het Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)', zegt cardiothoracaal chirurg dr. Penn - en niets in hem wijst op ook maar de geringste

vorm van leedvermaak. 'Diepriest!' vindt hij het zelfs. 'Want dat geld had natuurlijk nooit daarvoor mogen worden gebruikt. Er had nimmer een juridisch wapen tegen mij van mogen worden gekocht. Daar was het niet voor bedoeld. Maar ze beschouwden het als hun eigen geld. Dachten er helemaal niet aan dat het patiëntengeld was. Gedrag dat ik ook in andere ziekenhuizen zie. Bovendien verloor het AZM ook nog alle vier de procedures tegen mij... het had geen poot om op te staan. Volkomen weggegooid geld dus - daar hadden we heel wat van kunnen doen voor de patiënten.'

Geen druppel

Dr. Olaf Penn - 'professor Penn' nadat hij in 1985 als hartchirurg vanuit het Rotterdamse Dijkzigtziekenhuis was overgestapt naar het Sint Annadal-ziekenhuis, het latere Academisch Ziekenhuis Maastricht. 'Hij is altijd een 'patiëntendokter' geweest.' Door sympathisanten wordt hij beschreven als een arts die toen en nu nog steeds alles aan de kant zette voor zijn patiënten. Die zijn hem heilig, zij staan centraal. 'Wanneer Penn de volgende dag moet opereren, wordt er niet geborreld, wordt er ontspannen en op tijd naar bed gegaan', zegt voorzitter Jan van Overveld van de Stichting Nederlandse Hartpatiënten (SNH) te Roermond. 'Geen druppel drinkt hij dan. Ook niet na afloop van een congres tijdens een gezellig samenzijn. En wie hem 's avonds wil spreken over iets anders dan zijn patiënten, krijgt na tien uur geen contact meer met hem. Hij is dan wel thuis, maar is er gewoon niet. Bij klassieke muziek bereidt hij zich dan voor op de ingreep of ingrepen van de volgende dag. Hij leest en studeert en bekijkt nóg eens de patiëntenstatus. Zó is Penn. En gelukkig had en heeft hij veel medestanders onder artsen, die waardering hebben voor zijn ijveren inzet.'

Maar zijn tegenstanders, voorname-lijk afkomstig uit de ziekenhuisbestuurskringen, zijn allergisch voor zijn gedrevenheid, willen niets meer over hem horen en verbieden hun naam in de krant te zetten. Ze mijden Penn als een melaatse en gooien bot de telefoon neer, onder uitroepen als 'die achterbakse k....zak!' En: 'Hij hoort hier meer van! Dit muisje krijgt nog een juridisch staartje, daarvan kan hij verzekerd zijn.'

Deze week verscheen het boek 'Hartverscheurend' (uitgeverij Gianni), waaraan Olaf Penn ruim acht jaar werkte sinds hij in 1995, na jarenlange problemen met vooral AZMbestuursvoorzitter dr. J. J. Carpay, de laan werd uitgestuurd.

Hartchirurg dr. Olaf Penn: 'Premier Kok zei eens 'Geen verantwoordelijkheid zonder verantwoording. Maar niemand neemt de verantwoordelijkheid voor het verdwijnen van al die awbz-gelden.'

FOTO: SERGE LIGTENBERG

De woede van zijn tegenstanders richt zich nu tegen dit geschrift, waarin Penn zeer gedetailleerd, veelvuldig met naam en toenaam, de verbijsterende strijd binnen de muren van het ziekenhuis beschrijft. De eerste scheldbrief ('Nee, nog geen dreigbrief') heeft hij al binnen. Maar het deert hem niet. Olaf Penn heeft doelbewust gekozen voor deze 'inkijk in 'n hooglopend geschil'. Nu lachend; 'Ja, noem het maar een kijkoperatie.'

Bang voor juridische represailles is hij niet. 'Alles is juridisch afgedekt en gecontroleerd op smaak. Degene die hier iets tegen wil ondernemen, krijgt daar een harde dobber aan.' Het boek bevat een voorwoord van de Maastrichtse strafpleiter mr. Max Moszkowicz sr.

Volgens Penn waren in het ziekenhuis intimidatie, verdeel-en-heerspolitiek, Stasi-methoden en het aan de laars lappen van de belangen van patiënten aan de orde van de dag. Penn, tegenwoordig hartchirurg bij het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven ('Waar ik helemaal geen problemen heb'), schildert in zijn boek met name voormalig AZM-topman Carpay af als iemand die dictatoriaal en op macht belust was en nauwelijks geïnteres-

seerd in de belangen van hartpatiënten. 'Een absolute gek, iemand die zijn macht en invloed continu wilde laten zien. Zo iemand kom je in de ziekenhuiswereld niet snel tegen, alhoewel er rare broeders rondlopen met vergelijkbare ideeën.'

Wachtlijsten

De minister van Volksgezondheid - Olaf Penn zegt wel eens medelijden te hebben gehad met de zittende bewindsman of -vrouw. 'Die dan weer werd geconfronteerd met de problemen van wachtlijsten. O zeker: er waren wachtlijsten. Maar er stonden tegelijkertijd ook bedden leeg, gemiddeld zo'n 13 procent. En niet omdat daar geen geld voor was, maar puur omdat die bewust leeg gehouden werden. Om geld mee uit te sparen voor op de bank. De ziektekostenverzekeraar wist ervan, maar betaalde de volle mep uit. Dat geld werd dan naar de rekening van het ziekenhuis weggesluisd.

Zo, via de weg van het creatieve boekhouden, ontstond dan een bedrag van zo'n 60 miljoen gulden. Dat bedrag maakte dat het ziekenhuis zogenaamd 'financieel gezond' was, terwijl de dagelijkse nood hoog was. Als de accountants die eraan meewerkten, hadden moeten verklaren dat de financiële situatie 'niet gezond' zou zijn geweest, dan had dat koppen van directie en raad van bestuur gekost. Maar nu, nu hielden ze elkaar op het droge, waren dus de baantjes gegarandeerd. Het eigen hachje...'

Van het geld werden ook 'leuke, prestigieuze dingen' betaald, weet Penn. 'Zaken waarmee goede sier te maken viel. Zoals het overbrengen van de volledige afdeling neurochirurgie van Heerlen naar Maastricht. Het was feitelijk nergens voor nodig, maar het oogde 'krachtadig' en getuigde naar de buitenwereld toe van visie.'

Het AZM, waar de bekritiseerde raad van bestuur en directie zijn opgevolgd, wil niet reageren op het boek van Penn. 'Wat ons betreft, is dat een gesloten boek.'